

6a Universitat: primer dia

Autor: Pol Bragulat
Data de publicació: 02-08-2019

Us oferim la crònica que En Pol Bragulat ha redactat sobre els actes que s'han dut a terme al primer dia de la 6a Universitat Nova Història a Montblanc.

Presentació de la Universitat
A dos quarts de dotze del matí, el Convent de Sant Francesc de Montblanc acull un any més l'edició de 2019 de la Universitat Nova Història. A la sala on al segle catorze va acollir les Corts de Catalunya, Albert Codinas (President de l'Institut de Nova Història), Josep Andreu (Batlle de Montblanc), Josep Sànchez (Batlle d'Arenys de Munt) i Jaume Marvà (economista) han presentat el curs d'aquest any.

Albert Codinas, el primer en intervenir, ha fet esment de la voluntat de l'INH en renovar cada any el contingut de les conferències d'aquesta Universitat i d'anar perfeccionant la solidesa i precisió de les investigacions que la institució presenta. El programa que omplirà la setmana fins al dia 5 d'agost precisament demostra els passos que s'han fet en aquesta direcció.

Seguidament, en Batlle Josep Andreu ha explicat la rellevància que Montblanc té en el transcurs de les investigacions de l'INH degut a la presència de Montblanquins en elles, com la de Josep Porter Rovira amb la defensa del Colom català.

En Batlle Josep Sànchez ha volgut emfatitzar la necessitat de poder comprendre de forma crítica la pròpia història per tal de no repetir els mateixos errors polítics.

Per acabar, Jaume Marvà ha introduït la importància de la recerca feta per l'Institut a l'hora d'aportar un nou paradigma en la Historiografia tal com el marxisme, el feminisme i el globalisme han fet. En el nostre cas, Marvà argumenta que els paradigmes que aquí s'aporten són les de la presència d'un conflicte secular entre les nacions catalana i castellana i la de l'existència de la censura d'estat.

Roger Mallola: censura política i raó d'Estat
En Roger Mallola, doctorand en Estudis Europeus, ha inaugurat la setmana de conferències. Ha dedicat l'hora de la seva ponència a argumentar, segons la perspectiva de les ciències polítiques, perquè existeix la censura en la disciplina històrica i en la resta d'àmbits intel·lectuals.

Després de fer un repàs de com s'han construït els estats moderns i la concepció del poder que en resulta, En Mallola constata que les característiques de l'estat com a tal i les del poder en general incentiven l'ús de la censura. Els estats la dirigeixen contra aquells actors i les informacions per ells vehiculades quan aquells consideren que aquests poden amenaçar llur supervivència o el sistema ideològic que aguanta llur estructura de poder. I aleshores ve que reaccionen. I aquesta reacció es basa cada vegada més en una mena de coacció no directa, sinó contra les creences i contra el sentiment de legitimitat que la societat en qüestió percep.

A continuació En Mallola ha aplicat l'anterior raonament en la manera com ha evolucionat el conflicte entre la Nació Catalana i l'Estat Espany;ol o Castella. En el transcurs d'aquest conflicte, En Mallola s'adona que hi ha intervingut el fenomen de la censura. Una pràctica contra nosaltres que no és cap fantasma o fet puntual, sinó un instrument ben present al llarg del conflicte l'objectiu del qual és eliminar la resistència que han creat els territoris de la Nació Catalana davant dels repetits intents de dominació. Com a exemples ben clars, ha exposat tres casos. En primer lloc, l'eliminació del prisma nacional per explicar la Guerra dels Segadors. A continuació, els plets legals entre la nissaga Colom i els Àustries pel domini de les Amèriques i finalment, el sobtat canvi de llengües al segle XVI en la publicació de llibres a la nació catalana.

Presentació del llibre d'en Pere Coll: 'Les identitats catalanes de Cervantes. Cervera o Servent'
Es tracta d'una recerca, contínuament ampliada, que pretén complementar les investigacions d'En Jordi Bilbeny sobre la identitat de l'autor del Quixot. La recerca ha acabat convertint-se en un llibre.

En Coll ha dividit el seu llibre en quatre parts. La primera repassa els arguments, de fa temps coneguts, que descarten que l'autor del Quixot és l'escriptor de La Manxa. Per la segona, En Coll argumenta, a través de la informació que extreu d'aquesta novel·la pel que fa a climatologia, vegetació i cultura, que l'autor havia d'haver crescut al Principat de Catalunya. A la tercera part fila encara més prim. El context polític del moment indicaria que la persona que s'amaga rere En Cervantes havia de ser de Barcelona. A l'ultim, En Pere Coll, després d'haver fet recerca geneològica, econòmica i política, proposa un nom: En Rafel Cervera,

Ha acabat la presentació fent-nos saber cap a on es dirigeix el seu segon llibre: la vera identitat de Calderón de la Barca.

Pep Mayolas: Francisco de los Cobos y Molina, secretari d'estat de Carles I, o Francesc d'Alòs-Colom i Codina
Per la seva banda, En Pep Mayolas, després de més d'una dècada de recerca, s'adona de la buidor de dades que hi ha sobre les figures dels secretaris d'estat de l'emperador Carles V i intenta explorar-ne els motius. A continuació. la ponència se centra en la figura de Francisco de los Cobos y Molina, el secretari major de l'emperador.

Presentació de la conferència d'En Pep Mayolas

En Mayolas ha aportat dades que demostren els nombrosos anacronismes i contradiccions que pateix la vida oficial d'aquest secretari. Hi observa una manca d'informació fefaent sobre el transcurs vital d'aquesta personalitat.

Aleshores proposar una nova línia d'investigació. En Cobos podria haver pertanyut a una branca de la família Colom —descendents del Descobridor—. En aquesta família, En Mayolas hi constata personalitats que pertanyen a la generació precedent i que van ostentar càrrecs iguals als del mencionat secretari, als quals els manca un «hereu» de qui no en queda cap rastre. En Mayolas suggereix que rere en Cobos s'hi amaga En Francesc d'Alòs-Colom i Codina. Aquest hauria estat l'«hereu» que troba a faltar. Hauria heretat un patrimoni que el posicionaria en una situació calcada a la d'En Francisco de los Cobos. Tot i la manca, per ara, de dades que provin que En Francesc d'Alòs-Colom i Codina havia estat secretari reial, hi ha prou indicis per suposar que a la família Colom hi havia tal membre de la família i que aquest seria el secretari major de Carles V.

Xavi Llobet: l'arquitectura catalana a Malta
Al seu torn, En Xavi Llobet, arquitecte i doctor en projectes arquitectònics per la Universitat Politècnica de Catalunya, ha presentat una conferència on recull les traces d'arquitectura catalana a l'illa de Malta, la qual havia format part de la Nació Catalana durant segles.

En Llobet ha començat amb una introducció de caràcter històric amb el qual ha afrontat la seva recerca. Ha conformat una explicació històrica sobre quins són els fonaments de l'arquitectura catalana.

La segona part de la conferència s'ha centrat en un recull d'exemples d'edificis civils, militars i religiosos de Malta que mantenen les característiques del romànic i gòtic català.

Martí Sans: l'estigma

Un cop acabat el sopar, s'ha projectat a la sala de conferències un documental d'en Martí Sans, titulat «L'estigma». Aquest documental aborda els orígens i evolucions dels prejudicis sobre els jueus, alhora que tracta la manca de coneixement que tenim sobre l'aportació de la comunitat jueva catalana a la nostra cultura i història.

Sovint oblidada i subestimada, la comunitat jueva catalana fou un dels actors de més importància en la història medieval catalana, especialment en els àmbits del coneixement i les professions conegudes com liberals. L'expulsió dels jueus de la Península Ibèrica al segle quinze ha provocat un desconeixement que ha facilitat la pervivència dels prejudicis antisemites nascuts als inicis del cristianisme. És així com el documental demostra la necessitat de recuperar la memòria històrica, extremadament rica, dels jueus catalans i d'expandir el contacte i diàleg de la nostra societat amb les comunitats jueves contemporànies, afavorint la fi de vells odis i discriminacions que encara romanen.

Pol Bragulat